

ВПЛИВ ФОНУ ЖИВЛЕННЯ ТА ЗРОШЕННЯ НА УРОЖАЙНІСТЬ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО СОРТУ ВОДОГРАЙ В УМОВАХ ПІВДЕННОЇ ЧАСТИНИ СТЕПУ УКРАЇНИ

Серед ранніх ярих зернових у посушливих умовах півдня ячмінь є найврожайнішим, але слід зазначити, що в умовах південної частини Степу він здатний формувати високу урожайність лише на поливі і не витримує затоплення. Тому важливою проблемою є розробка заходів по ефективному зрошенню цієї культури. Велике значення для ячменю ярого мають такі елементи технології вирощування, як система удобрення та зрошення.

Мета роботи – дослідити особливості реакції ячменю ярого на систему удобрення та зрошення.

Дослідження проводили у 2011 р. Ґрунт дослідної ділянки – лучно-каштановий залишково солонцюватий середньосуглинковий. У дослідках висівали сорт ячменю ярого Водограй на трьох фонах живлення – без добрив (контроль), N_{60} та $N_{60}P_{30}$. Норма висіву – 4,5 млн шт./га схожих насінин. Зрошення посівів ячменю ярого у фазах куціння та трубкування проводили шлангобарабанною дощувальною машиною. Об'єм води за один полив становив 300 м³/га.

Як свідчать результати досліджень, урожайність ячменю ярого коливалася залежно від режиму зрошення та фону живлення. Так, без зрошення на фоні без добрив урожайність становила 4,29 т/га. При застосуванні добрив відмічали тенденцію до значного збільшення урожайності. Урожайність на фоні N_{60} становила 5,14 т/га, а на фоні $N_{60}P_{30}$ – 5,43 т/га, що більше на 1,14 т/га та 1,43 т/га відповідно порівняно з контрольним варіантом. Згідно отриманих даних, на зрошенні урожайність ячменю ярого варіювала від 4,98 до 6,17 т/га. Так, наприклад, на фоні N_{60}

урожайність становила 5,41 т/га, що більше на 0,43 т/га порівняно з фоном без добрив. На фоні $N_{60}P_{30}$ відмічали найбільшу урожайність на рівні 6,17 т/га, що більше на 0,76 т/га порівняно з фоном N_{60} та на 1,19 т/га порівняно з контролем.

Аналізуючи урожайність ячменю ярого за різних умов зволоження, встановлено, що зрошення позитивно впливало на урожайність. Так, на зрошенні на фоні без добрив відмічали збільшення урожайності на 0,69 т/га, а на фоні $N_{60}P_{30}$ – на 0,74 т/га порівняно з варіантом без зрошення.

Таким чином, ячмінь ярий найбільшу урожайність забезпечив на зрошенні на фоні N_{60} та $N_{60}P_{30}$, яка становила 5,41 та 6,17 т/га відповідно. Відсутність мінеральних добрив та зрошення негативно впливало на урожайність. Наші дослідження з впливу добрив та зрошення є актуальними для південної частини Степу України, тому їх необхідно проводити і надалі, що дозволить в повній мірі встановити особливості процесу формування високого рівня урожаю та його якості.

